

REFERAT Seniorudvalget - 2010-2015 d. 08-10-2015

Mødedato Torsdag d. 08. oktober 2015 kl. 16:30

Mødested Hjælpemiddeldepotet, Transformervej 5, 2730 Herlev, tlf.: 44440586

Mødedeltagere Trine Græse, Peter Berg Nellemann, Kristine Henriksen, Eva
Nielsen, Susanne Yazdanyar (Fravær), Klaus Kjær, Kim Wessel-Tolvig

Indholdsfortegnelse

Meddelelser.....	3
Udmøntning af budgetaftale på ældreområdet - omsorgsaktiviteter, rejser, kurser og skovture, behar	5
Tand - og mundhygiejne på seniorcentrene, orientering.....	10
Lukket.....	16

Punkt 58: Meddelelser

2014/14063

Bilag

Bilag 1. Seniorrådets bemærkninger

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Dagsordenpunkt

Meddelelser

Beslutning

Seniorrådets bemærkninger til dagsordenen var udsendt til Seniorudvalgets medlemmer forud for mødet og vedhæftes referatet.

Gennemgang af sagen

Bilag

Bilag 1. Seniorrådets bemærkninger

Relateret behandling

Punkt 59: Udmøntning af budgetaftale på ældreområdet - omsorgsaktiviteter, rejser, kurser og skovture, behandling

2015/08334

Bilag

Bilag 1. Oversigt over mærkedage i 2015

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Dagsordenpunkt

Udmøntning af budgetaftale på ældreområdet - omsorgsaktiviteter, rejser, kurser og skovture, behandling

Beslutning

Oversigt over mærkedage i 2015 blev udsendt til Seniorudvalget og vedhæftes referatet.

Et flertal i Seniorudvalget (Trine Græse, Peter Berg Nellemann, Kristine Henriksen, Eva Nielsen, Trine Henriksen (stedef.) og Kim Wessel-Tolvig) besluttede, at besparelsen på ældreområdet i budgetaftalen udmøntes på følgende måde (med virkning fra 01.01.2016):

- Danmarksture: 165.000 kr.
- Skovture: 175.000 kr.
- "Kend din kommune-ture": 10.000 kr.
- Udlandsrejser: 100.000 kr.
- Mærkedage: 50.000 kr. (alle mærkedage fastholdes, men der uddeles ikke længere vin som en del af lykønsknin-gen).

Klaus Kjær stemte imod, idet han henviste til det af Dansk Folkeparti fremsatte ændringsforslag til Budget 2016-2019.

Gennemgang af sagen

I forlængelse af budgetaftale fra 2016-2019 skal der på ældreområdet udmøntes en halv million kr. i besparelse på en række ikke-visitede aktiviteter forstået som aktiviteter, borgeren selv kan ansøge om.

I forbindelse med budgetaftale fastsættes taksterne for det kommende år i takstbladet, hvilket er årsagen er til, at fx Danmarksture og Temakurser fremstår med ikke afrundede beløb, da beløbet fremskrives. I forslagene vil nogle af aktiviteterne fortsat være en del af takstbladet, mens andre foreslås udtaget af takstbladet.

Nedenfor ses forvaltningens forslag til udmøntningen. Der er opstillet forslag for i alt 965.000 kr., så udvalget har mulighed for at prioritere mellem disse forslag.

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Danmarksture

Brugerbetalingen dækker alle udgifter for turen, dvs. således, at kommunal medfinansiering af Danmarksturen fjernes. Prisen i 2015 er 4.392 kr. For at dække den samlede udgift vil prisen være 5.285 kr. Herved ses en prisstigning på 893 kr., hvilket betyder kommunal mindreudgift på 165.000 kr. årligt.

Endvidere foreslås, at Danmarksturen tages ud af takstbladet fremadrettet, idet disse ture skal være selvfinansierede. Dette kan samtidig skabe et større råderum for at arrangere forskellige ture og dermed også forskellig pris.

Skovture

Indførelse af øget brugerbetaling på skovturen, således at deltageren betaler fuld pris for frokosten på turen, svarende til 200 kr. pr. deltager (ekskl. drikke til maden). Den nye pris vil i den beregning være henholdsvis 200 kr. for turen i 2016 mod 150 kr. i 2015. Herved opnås en samlet kommunal mindreudgift på 175.000 kr. pr. år.

"Kend din kommune-ture"

Øget brugerbetaling på "Kend din kommune-turen" således, at deltagerne betaler fuld pris for frokosten på turen, svarende til 200 kr. pr. deltager (ekskl. drikke til maden). Den nye pris vil være henholdsvis 200 kr. for turen i 2016 mod 150 kr. i 2015. Herved opnås en samlet kommunal mindreudgift på 10.000 kr. årligt.

Gratis fitness på seniorcentrene- for pensionister mv.

Mulighed for at ældre (pensionister og efterlønsmodtagere) kan benytte gratis fitness. Herved opnås en samlet kommunal mindreudgift på 50.000 kr. årligt, til vedligeholdelse af udstyr og undervisning af borgerne. Ordningen med gratis fitness ophøre dermed.

Udlandsrejser

Øget brugerbetaling for kommunens udlandsrejser for selvhjulpne pensionister, således at den kommunale medarbejders tid og ressourcer, som bruges på at planlægge turene samt udgifter til hjælpernes diæter, dækkes af brugerbetalingen. Den nye pris vil i den beregning være henholdsvis 7.500 kr. og 8000 kr. i 2016 mod 6.500 kr. og 7.000 kr. i 2015. Herved opnås en samlet kommunal mindreudgift på 100.000 kr. årligt.

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Senioridræt

Indførelse af øget brugerbetaling på samtlige af kommunens senioridræts discipliner. Det foreslås herved at hæve prisen for almindelige hold fra 433 kr. i 2015 til 600 kr. for første hold og 500 kr. for efterfølgende hold i 2016, samt for holdtræning i varmtvandsbassin fra 526 kr. pr. hold i 2015 til 600 kr. pr. hold i 2016. Prisstigningen vil give en samlet kommunal mindreudgift på 220.000 kr. årligt.

Temakurser

Kommunens pris i 2015 pr. person er 4.000 kr. heraf udgør egenbetalingen 1.669 kr. Indførelse af øget brugerbetaling på kommunens temakurser, således at deltageren betaler 300 kr. mere pr. tur end i dag. Den nye pris vil i beregning for 2016 være 1.992 kr. pr. person. Denne beregning vil give en samlet kommunal mindreudgift på 70.000 kr. årligt.

Mærkedage

Fjernelse af mærkedage (udsendelse af blomster, vin, chokolade/årbog i forbindelse med mærkedage), inkl. udgifter til kommunalt personale (svarende til 0,1 stilling á 20 timer om ugen). Herved opnås en samlet mindreudgift på 175.000 kr. årligt.

Økonomi

<u>Aktiviteter</u>	<u>Mindreudgift</u>
Danmarksture	165.000 kr.
Skovture	175.000 kr.
"Kend din kommune-ture"	10.000 kr.
Gratis fitness	50.000 kr.
Udlandsrejser	100.000 kr.
Senioridræt	220.000 kr.
Temakurser	70.000 kr.
Mærkedage	175.000 kr.
Samlet mindreudgift	965.000 kr.

Forvaltningen bemærker, at der alene skal udmøntes 500.000 kr.

Social- og Sundhedsforvaltningen indstiller,

1. at Seniorudvalget beslutter, hvordan udmøntningen af budgetaftalen på ældreområdet ønskes gennemført, og

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

2. at udmøntningen træder i kraft 01.01.2016.

Bilag

Bilag 1. Oversigt over mærkedage i 2015

Relateret behandling

Punkt 60: Tand - og mundhygiejne på seniorcentrene, orientering

2015/07676

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Dagsordenpunkt

Tand - og mundhygiejne på seniorcentrene, orientering

Beslutning

Til efterretning.

Gennemgang af sagen

Baggrund

På Seniorudvalgets møde 25.06.2015, punkt 40, ønskede udvalget en nærmere uddybning af kommunens indsats vedrørende ældres tand- og mundhygiejne på et kommende møde. På den baggrund forelægger forvaltningen statussag for Seniorudvalget.

Praksis for mund- og tandhygiejne

Borgerne på kommunens seniorcentre er omfattet af tilbuddet om omsorgstandpleje og tilbydes derfor automatisk omsorgstandpleje ved indflytning på et seniorcenter. Det er frivilligt, om borgeren ønsker at modtage tilbuddet. Borgere, der er tilknyttet hjemmeplejen, visiteres ved behov til omsorgstandpleje af visitationen i Social og Sundhedsforvaltningen.

Omsorgstandplejen omfatter kontrol med borgernes tænder, og borgere med helproteser tilses som udgangspunkt én gang om året. Dog vil der ved behov kunne foretages flere tilsyn. Borgere med egne tænder tilbydes som udgangspunkt undersøgelse efter behov, dog minimum 2 gange om året.

Undersøgelserne foretages på grundlag af tandfaglige kriterier. Der lægges i denne sammenhæng ikke alene vægt på den tandsundhedsmæssige situation, men også på beboerens generelle tilstand, herunder vurderes det, om ændringer giver anledning til særlig opmærksomhed i relation til tandpleje. Hvis der opstår akutte tandproblemer, kan omsorgstandplejen kontaktes af beboeren, pårørende eller en medarbejder.

De fleste seniorcentre har egen tandklinik, og tandeftersynene foregår derfor som hovedregel på beboerens seniorcenter. Ved behov for større behandlinger eller røntgen vil det foregå på den fælles kommunale tandklinik. Bor borgeren i eget hjem, aftales det med omsorgstandplejen, hvilken klinik der anvendes.

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Behandlingen i omsorgstandplejen sker under hensyntagen til retningslinjerne i Sundhedsstyrelsens vejledning. Hvor borgerens almentilstand begrænser mulighederne for intervention eller vanskeliggør gennemførelsen af denne, har den tandlægelige indsats først og fremmest til hensigt at holde borgeren fri for tilstande, der kan forvolde smerter og andre gener. Den almindelige omsorgspligt betyder, at fordelene ved behandlingen klart skal overstige ulemperne ved den eller ulemperne ved slet ikke at behandle.

I hverdagen har medarbejderne på seniorcentrene til opgave at støtte beboeren i forhold til tand- og mundhygiejne. Der blev i 2013 igangsat undervisning via tandplejer for at sikre, at medarbejderen har de kompetencer, som er nødvendige for at hjælpe eller guide beboeren. Der tilbydes undervisning to gange årligt pr. seniorcenter for nye medarbejdere. Undervisningen aflyses dog, hvis der er under 10 deltagere. Tandplejeren underviser i emner som tandbørstning og mundpleje, mundsygdomme, proteser/protese-pleje og mundtørhed. Undervisningen har en varighed af 1 time og består af et diasshow.

Ud over diasshowet anvender tandplejeren forskellige demonstrationsremedier som eksempelvis tandbørster og kunstigt spyt. I løbet af undervisningen lægges der op til debat og vidensdeling medarbejderne imellem.

Status fra omsorgstandplejen

Forvaltningen har været i dialog med omsorgstandplejen omkring tand- og mundhygiejnen på kommunens seniorcentre. Nedenfor redegøres på den baggrund for status fra omsorgstandplejen.

Generelt er det tandplejens faglige vurdering, at beboerne ikke altid får den anbefalede støtte til mund- og tandhygiejne i hverdagen:

- Beboerne kommer ikke altid til tiden. Det kan betyde, at en ny aftale skal på plads.
- Der kan være beboere, som ikke er ledsaget af en medarbejder eller pårørende. Det har betydning, når beboeren f.eks. har en udadreagerende adfærd, hvor de faste medarbejdere kan være med til at berolige beboeren.

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Hvad angår den daglige drift, er tandplejen på kommunens seniorcentre påvirket af, at tandklinikken på Grønnemose Skole fra 01.07.2015 til 01.02.2016 er lukket for renovering efter omfattende vandskade. Derfor er en del af behandlingerne i børne- og ungdomstandplejen flyttet til tandklinikkerne på seniorcentrene. Det betyder samtidig, at de planlagte eftersyn på seniorcenter Egegården er forrykket, samt at beboerne på Kildegården kun henvises til behandling, når det er akut.

Særlige udfordringer forbundet med mund- og tandhygiejne

Lederne på seniorcentrene vurderer, at en forklaring på manglende tandpleje blandt andet er, at nogle medarbejdere oplever, at hjælp til mund- og tandhygiejne er en personlig sag i en sådan grad, at de ikke tilbyder den hjælp, som beboerne eventuelt kan have behov for. Dertil er medarbejderne agtpågivende i forhold til anvendelsen af magt og afvejer i den konkrete situation, hvilken hjælp til mund- og tandhygiejne der er mulig inden for lovens rammer. I den konkrete situation på seniorcentrene pågår dagligt en afvejning mellem respekten for beboers integritet, frihed og værdighed, og medarbejderens forpligtelse i forhold til omsorgspligten for beboeren med varig, nedsat, psykisk funktionsevne. Der kan søges om forhåndsgodkendelse til anvendelse af magt i forbindelse med personlig pleje herunder mundpleje (tandbørstning og tømning af madrester i kind og mundhule). Men som hovedregel forudsætter hjælp efter serviceloven (personlig pleje, mv.), at beboeren er indforstået med at modtage hjælpen. Det vil sige, at vedkommende aktivt eller stiltiende har givet samtykke til hjælpen. Udgangspunktet er, at beboeren til enhver tid kan takke nej til hjælp til mund- og tandhygiejne i hverdagen. Dette bygger på det enkelte menneskes ret til at kunne bestemme. Borgerens personlige frihed er ukrænkelig, og det gælder uanset, om han eller hun lider af nedsat psykisk funktionsevne eller ej, jf. Grundlovens § 71.

Fremadrettet fokus på mund- og tandhygiejne

En undersøgelse fra Københavns Kommune har vist, at 80 pct. af alle plejehjemsbeboere har brug for tandpleje, alt imens kun 10 pct. af beboerne modtager den nødvendige hjælp i hverdagen. På baggrund af undersøgelsen fra Københavns Kommune samt status fra omsorgstandplejen i Gladsaxe vurderer forvaltningen, at der er behov for et særligt fokus på ældre beboeres tand- og mundhygiejne. På kommunens seniorcentre er der fundet områder med forbedringspotentiale, som kan bidrage til, at tand- og mundhygiejnen bliver mest mulig effektiv fremadrettet.

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

Som en del af dette arbejde vil ledelsen på seniorcentrene iværksætte følgende:

- *Ledelsesmæssigt fokus på mund- og tandhygiejne*
Ledelsen på seniorcentrene vil sikre, at mund- og tandhygiejne er et område med særlig bevågenhed. Fremadrettet vil kontaktpersonen derfor følge beboeren til tandlæge til den planlagte tid og tilbyde støtte, hvis beboeren er udadreagerende. Medarbejderen kan da samtidig blive rådgivet i forhold til, hvordan denne kan støtte beboeren med mund- og tandhygiejne i hverdagen.
- *Etablering af aftale med omsorgstandplejen*
Ledelsen på seniorcentrene vil afholde møde med omsorgstandplejen med henblik på at etablere aftale med omsorgstandplejen omkring vejledning af tandplejer i forhold til f.eks. pleje af tandprotese eller lignende, når en ny beboer flytter ind på et seniorcenter.
- *Kosten*
Især ældres tænder er følsomme i forhold til sukkerholdig kost- og væske, og på grund af denne sammenhæng mellem kost og tand- og mundhygiejne iværksættes en indsats, der søger at mindske indtag af sukkerholdig kost- og væske. Medarbejderne kan for eksempel motivere beboerne til i højere grad at drikke vand frem for saftvand, juice, mv. Denne ændring har der været arbejdet med i mange år, og det kan indimellem være svært at lykkes, da det er beboerne selv, der bestemmer, hvad de vil drikke.
- *Monitorering af borgere med lungeinfektioner*
Københavns Kommune har fundet dokumentation for, at 10 pct. af tilfældene med lungeinfektioner hos plejehjemsbeboere kan forebygges gennem et intensivt mundpleje-program. Med henblik på at afklare, om en lignende sammenhæng kan konstateres i Gladsaxe, iværksættes en systematisk monitorering af beboere med gentagen og tilbagevendende lungebetændelse. Det forsøges i den forbindelse afklaret, om de udvalgte beboere samtidig er udfordret i forhold til tand- og mundhygiejne.

Under forudsætning af at budgetaftalen for 2016-2019 godken-

Seniorudvalget,
08.10.2015
Gladsaxe Kommune

des af Byrådet 07.10.2015, afsættes 400.000 kr. til at forbedre mund- og tandhygiejnen hos ældre og udsatte grupper i en tre-årig periode. Der iværksættes i så fald et undervisnings- og rådgivningsprogram med baggrund i erfaringerne fra Københavns kommune, som blandt andet skal sikre en dialog omkring nye beboere med særlige behov og en mere håndholdt undervisning af seniorcentrets medarbejdere.

Social- og Sundhedsforvaltningen forelægger sagen til orientering.

Bilag

Relateret behandling

Seniorudvalget 25.06.2015, Punkt 40 (Åben)

Punkt 61: Lukket

2014/14063